

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRENENLERİN GÖZÜYLE TÜRK DİZİ VE FİLMLERİ İLE BUNLARIN TÜRKÇE ÖĞRENME SÜRECİNDEKİ ROLÜ

Ahmet DEMİREL*

Öz

Bu araştırmanın amacı yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin gözüyle Türk dizi ve filmleri ile bunların Türkçe öğrenme sürecindeki rolünü ortaya çıkarmaktır. Araştırmada Türk dizilerini ve filmlerini izleyerek yabancı dil olarak Türkçe öğrendiğini belirten on iki öğrencinin deneyimine başvurulmuştur. Bu çerçevede araştırma nitel araştırma desenlerinden olgubilime uygun olarak tasarlanmış ve yürütülmüştür. Araştırmada veriler araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığı ile toplanmıştır. Verilerin analizinde içerik analizine başvurulmuştur. Araştırma bulgularına göre yabancı dil olarak Türkçe öğrenenler Türk dizi ve filmlerinin eğlenceli, öğretici, teşvik edici/özendirici, heyecan verici ve bağımlılık yapıcı olduğunu düşünmektedir. Bulgulara göre Türk dizi ve filmleri yabancılar için Türkçeyi, Türk kültürünü, Türk tarihini ve coğrafyasını öğretici olabilmektedir. Bulgular Türk dizi ve filmlerinin yabancıları Türkçe öğrenme, Türkçe iletişim kurma, Türkçe müzikler dinleme, Türkiye'ye seyahat etme ve Türk kültürünü deneyimleme konularında teşvik edici olabildiğini göstermektedir. Ayrıca bulgular Türk dizi ve filmlerinin yabancıların dinleme, konuşma gibi temel dil becerilerinin ve Türkçe söz varlığının gelişmesine katkı sunabildiğini göstermektedir. Bunlara ek olarak bulgular Türk dizi ve filmlerinin Türkçe öğrenme motivasyonu sağlayarak yabancı dil olarak Türkçe öğrenme sürecine katkı sunabildiğine işaret etmektedir. Araştırma bulgularından hareketle yabancı dil olarak Türkçe öğrenme sürecinde yararlanılacak dizi ve/veya filmlerin seçiminde öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarının göz önünde bulundurulması tavsiye edilmektedir. Ayrıca Türk kültürünü, tarihini, coğrafyasını doğru bir biçimde yansıtan, öğrencilerin söz varlığını zenginleştirebilecek, Türkçenin kullanımı konusunda öğrenenlere örnek olabilecek nitelikteki dizi veya filmlerin seçilmesine dikkat edilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, Kültür aktarımı, Söz varlığı, Öğrenme motivasyonu, Türk dizi ve filmleri.

Turkish TV Series and Films and Their Role in the Turkish Learning Process Through the Eyes of learners of Turkish as a Foreign Language

Abstract

The aim of this research was to reveal Turkish TV series and movies and their role in the Turkish learning process through the eyes of those who learn Turkish as a foreign language. In the research, the experience of 12 students who stated that they learned Turkish as a foreign language by watching Turkish TV series and movies were consulted. In this framework, the research was designed and conducted in accordance with phenomenology, one of the qualitative research designs. In the research, data were collected through a semi-structured interview form developed by the researcher. Content analysis was used in the analysis of the data obtained through the interview form. According to the research findings, those who learn Turkish as a foreign language think that Turkish TV series and movies are entertaining, instructive, stimulating/encouraging, exciting and addictive. According to the findings, Turkish TV series and movies can teach Turkish, Turkish culture, Turkish history and geography to foreigners. Findings show that Turkish TV series and movies are encouraging foreigners to learn Turkish, communicate in Turkish, listen to Turkish music, travel to Turkey and experience Turkish culture. In addition, the findings show that Turkish TV series and films can contribute to the development of foreigners' basic language skills such as listening and speaking, and Turkish vocabulary. On the other hand, the findings indicate that Turkish TV series and films can contribute to the Turkish learning processes by providing the motivation of foreigners to learn Turkish. Based on the research findings, it is recommended to consider interests and needs of students in the selection of TV series and/or movies to be used in teaching Turkish as a foreign language. In addition, it is recommended to pay attention to the selection of TV series or films that accurately reflect the Turkish

* Dr. Öğr. Üyesi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, ahmetdemirel38@hotmail.com, <https://orcid.org/0000-0003-2249-565X>

culture, history and geography, that can enrich the vocabulary of students, and set an example for those who learn Turkish.

Keywords: *Teaching Turkish as a foreign language, Cultural transfer, Vocabulary, Learning motivation, Turkish TV series and movies.*

1. Giriş

Görsel ve işitsel araçların dil öğretiminde kullanımının sağladığı yararlar birçok araştırmada dile getirilmiştir (Bonsignori, 2018). Görsel ve işitsel araçlar aynı anda hem görme hem de işitme duyularına hitap ederek öğrenciler için zengin ve eğlenceli bir dil öğrenme ortamı oluşturulmasına aracılık edebilir. Nitekim Mathew ve Alidmat (2013) tarafından gerçekleştirilen araştırmada görsel ve işitsel araçlar kullanmanın monoton öğrenme ortamlarını değiştirerek dil öğretim sınıflarındaki öğrenme ortamını zenginleştirebileceği ifade edilmiştir. Öte yandan Lee vd., (2015) tarafından gerçekleştirilen araştırmada görsel-işitsel yardımcıların dil öğrenenlerin dinleme kaygılarını azaltmaya ve dinleme başarılarını artırmaya yardımcı olabileceği belirtilmiştir. Çakır (2011) ise televizyon gibi öğrencilerin farklı duyularına hitap eden materyallerin dil öğretim sürecinde kullanılmasının öğrenmeyi kolaylaştırabileceğini ve öğrenenlerin hedef kültür ile ilgili bilgi sahibi olmasını sağlayabileceğini ifade etmiştir. Tüm bunlar göz önüne alındığında dil öğretim ortamlarında görsel işitsel araçların kullanımının bazı kazanımları beraberinde getirdiği açıktır. Dil öğretim ortamlarında kullanılabilecek görsel ve işitsel araçlardan biri de filmler ve dizilerdir. Bu yönü ile filmlerin ve dizilerin dil öğretim ortamlarında kullanımı araştırmacılar tarafından üzerinde durulan bir konu olmuştur.

Filmler ve diziler öğrenenlere aynı anda hem görsel hem de işitsel girdiler sunabilen araçlardır. Bu yönü ile filmlerin ve dizilerin dil öğretiminin birçok boyutunda işe koşulduğu ve tavsiye edildiği söylenebilir. Nitekim İşcan (2011) yabancı dil öğretiminde yaygın olarak başvuru görsel-işitsel araçların başında filmlerin geldiğini belirtmiş ve filmlerin farklı becerileri geliştirmek amacıyla yararlanılabilecek araçlar olduğuna vurgu yapmıştır. Bununla birlikte Kaiser (2011) filmlerin öğrenenlere anadil konuşurlarını dinleme fırsatı sunan otantik kaynak materyaller olduğunu, bu nedenle dinleme becerilerinin gelişiminde katkı sunabilecek araçlar arasında yer aldığını belirtmiştir. Stewart ve Pertusa (2004) ise dil öğrenenler için hedef dilde filmler izlemenin hedef dili öğrenmeyi birçok boyutu ile kolaylaştırabileceğine işaret etmiştir. Benzer şekilde Bahrani ve Tam (2012) filmlerin konuşulan dilin öğrenimi için gerekli girdileri sağlayarak dil öğrenimine katkı sunabilecek araçlar olduğunu ifade etmiştir. Ayrıca filmlerin dil öğretimi sürecinde konuşma (Kinasih & Olivia, 2022) ve dinleme (Safranç, 2015) becerilerini geliştirmek amacıyla yararlanılabilecek materyaller olduğu belirtilmiştir. Tüm bunlar göz önüne alındığında yabancı dil öğretiminde görsel-işitsel araçlar olarak film ve dizilerden yararlanmanın öğrenme sürecine birden çok yönüyle katkı sunabileceği, böylece dil öğrenme sürecini daha zevkli ve kolay bir hâle getirebileceği söylenebilir.

Yabancı dil öğretiminde üzerinde önemle durulan meselelerden biri söz varlığıdır. Bir dili doğru bir şekilde kullanabilmek için öncelikle bilinmesi gerekenlerden biri o dildeki sözcüklerdir. Dolayısıyla bir dildeki söz varlığı o dili kullanabilmenin temel gereksinimlerinden biridir. Söz varlığının geliştirilmesinde ise hedef dildeki filmlerden ve dizilerden yararlanılabilir. Bu noktada yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde söz varlığının geliştirilmesi amacıyla dizi ve filmlere başvurulabilir. Nitekim Sari ve Aminatun (2021) filmlerin öğrencilerin kelime öğrenerek söz varlığını geliştirmelerine yardımcı olabilecek araçlardan biri olduğunu ifade etmiştir. Benzer şekilde Sadiku (2017) tarafından gerçekleştirilen çalışmada öğrenenlerin kelime dağarcığını geliştirmek için altyazılı filmlerden yararlanılabileceği belirtilmiştir. Ayrıca Birulés-Muntané ve Soto-Faraco (2016) tarafından gerçekleştirilen çalışmada elde edilen bulgular TV dizilerinin yabancı dil öğrenenlerin hedef dildeki söz varlığına katkı sunabileceğini göstermiştir. Bununla birlikte birçok araştırmada filmlerin kelime

dağarcığı üzerinde etkili olabileceğine işaret edilmiştir (Ashcroft vd., 2018; Ebrahimi & Bazae, 2016; Sabouri vd., 2015; Sadiku, 2017; Safran, 2015). Öte yandan birçok araştırmada dizilerin de kelime dağarcığı üzerinde etkili olabileceğine vurgu yapılmıştır (Pujadas & Muñoz, 2019; Shabani & Zanussi, 2015). Tüm bunlar göz önüne alındığında yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde filmlerin veya dizilerin görsel ve işitsel olarak zengin girdiler sağlaması nedeniyle söz varlığını geliştirme bakımından etkin olarak kullanılabilir araçlardan olduğu söylenebilir. Ancak Micola vd. (2019), TV yayınlarının dublaj yerine hedef dildeki orijinal hâli ile izlenmesinin önemine işaret etmiştir. Dolayısıyla yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde söz varlığının zenginleştirilmesi amacıyla yararlanılacak dizi veya filmlerin farklı bir dilde dublaj versiyonlar değil Türkçe versiyonlar olmasına özen gösterilmesi önem arz etmektedir.

Yabancı dil öğretiminde üzerinde önemle durulan meselelerden biri de kültür boyutudur. Bir dili öğrenenlerin dilini öğrendikleri ülkenin kültürel özelliklerini de öğrenmeleri önemlidir (Boylu, 2014; İşcan, 2017b; Moralı & Göçer, 2019). Çünkü yabancı bir dili tam olarak öğrenmek hedef dili kullanan toplum gibi düşünebilmeyi gerektirmekte, bu ise kültürün öğrenilmesi ile mümkün olmaktadır (Memiş, 2016). Kültürün öğrenilmesi ile hedef dili konuşan insanların gelenekleri ve göreneklere, hayat görüşleri daha iyi anlaşılacaktır. Bu durum ise o dilin daha doğru bir biçimde kullanılmasına yardımcı olacaktır. Filmler ve diziler dil öğrenenlere hedef dilin konuşulduğu yerlerdeki mimari, kıyafetler, yemekler ve gelenekler gibi kültürü yansıtan unsurlar hakkında fikir verebilen araçlardır. Bu nedenle filmler ve diziler dil becerilerinin geliştirilmesinde olduğu gibi kültür tanıtımı anlamında da yararlanılabilecek araçlardandır. Nitekim Kaiser (2011) filmlerin öğrenenlerin farklı konuşurlar (eğitilmiş konuşurlar, eğitimsiz konuşurlar vb.) tarafından ve farklı bağlamlarda (resmî ortamlarda, sokakta vb.) hedef dilin nasıl kullanıldığını görmelerine yardımcı olabileceğini ifade etmiştir. Böylece filmlerin kültürün de öğrenilmesine katkı sunabileceğine işaret etmiştir. Bu durum, hedef dildeki filmlerin öğrenenlere hedef dilin nerede ve nasıl kullanılması gerektiği hakkında fikir verebileceğini göstermektedir. Nitekim Çakır (2022), filmlerin temel öğretim araçları ve kültürel unsurlar olarak kabul edildiğine vurgu yaparak öğretimin etkililiğini artırmak ve öğrenenlerin kültürlerarası farkındalıklarını geliştirmek amacıyla dizi ve filmlerden yararlanılabileceğine işaret etmiştir. Ayrıca Çakır (2022) filmler aracılığı ile kültürel ifadelerle maruz kalan öğrenenlerin bunları kavrama ve içselleştirmeye daha fazla ilgi gösterdiğini bu durumun ise onları hedef dili öğrenmeye daha çok motive ettiğini belirtmiştir. Çakır tarafından elde edilen bulgular hedef dilin kültürel yönlerinin filmler aracılığı ile tanıtılmasının öğrenciler için daha ilgi çekici ve akılda kalıcı olacağını göstermiştir. Tüm bunlar dizilerin ve filmlerin yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde kültürel boyutunda Türk kültürünün tanıtılması amacıyla etkin olarak kullanılabilir araçlar olduğuna işaret etmektedir.

Yabancı dil öğretiminde üzerinde önemle durulan meselelerden biri de motivasyondur. Motivasyon öğrenme üzerinde etkili olan en önemli psikolojik etmenlerdendir ve dil öğrenme sürecinde başarıyı etkileyen en önemli unsurlar arasında yer almaktadır. Bu yönü ile yabancı dil öğretim ortamlarında motivasyonun artırılması amacıyla hangi araçlardan yararlanılabileceği önem kazanmaktadır. Ryan (1998) filmlerin dil öğretiminde motivasyonun sağlanması amacıyla yararlanılabilecek araçlar olduğuna vurgu yapmıştır. Benzer şekilde King (2002) filmlerin öğrencileri motive edebilecek zengin kaynaklar olduğunu belirtmiştir. Ayrıca Kabooha (2016) film seçiminin önemine işaret ederek film seçiminde dikkatli olduğunda filmlerin öğrenme motivasyonunu artırabilecek araçlar olduğunu ifade etmiştir. Rybalka ve Herasymenko (2022) ise filmler gibi dizilerin de öğrenme motivasyonunu sağlayabilecek öğrenme araçları olduğuna vurgu yapmıştır. Öte yandan Biçer (2016) tarafından gerçekleştirilen araştırmada elde edilen bulgular film izleme etkinliklerinin yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin Türkçe derslerindeki motivasyonlarını artırabileceğine işaret etmektedir. Filmler ve diziler genel olarak izleyicilerin keyifli vakit geçirmelerine odaklanan ve onlarda merak uyandırarak ilgi çekmeyi amaçlayan araçlardır. Dolayısıyla bu yönü ile yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin ilgilerini çekebilecek ve onlar için öğrenmeyi eğlenceli hâle getirebilecek

araçlardır. Tüm bunlar yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde filmlerden veya dizilerden öğrencilerin ilgilerinin canlı tutulması ve öğrenme motivasyonlarının artırılması amacıyla yararlanılabileceğine işaret etmektedir.

Yukarıda görüldüğü gibi yabancı dil öğretiminde filmlerin veya dizilerin çeşitli amaçlarla etkin olarak kullanılabilecek araçlar olduğu birçok çalışmada ifade edilmiştir. Literatür incelendiğinde birçok çalışmada dizi ve filmlerin kültür aktarımı (Çakır, 2022; Kaiser, 2011), söz varlığı (Ashcroft vd., 2018; Birulés-Muntané & Soto-Faraco, 2016; Ebrahimi & Bazae, 2016; Sabouri vd., 2015; Sadiku, 2017) ve öğrenme motivasyonu (King, 2002; Ryan, 1998) bağlamındaki önemine işaret edildiği görülebilir. Ancak yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde dizileri ve/veya filmleri ele alan çok az çalışma olduğu söylenebilir. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde filmlerin kullanımı ile ilgili olarak İşcan (2011) tarafından yapılan çalışmada filmlerin temel dil becerini geliştirebilecek bir araç olduğu vurgulanmıştır. Öte yandan İşcan (2017a) ve Şimşek (2020) tarafından gerçekleştirilen çalışmalarda yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde sözcük öğretimi bağlamında filmlerin kullanımı ele alınmıştır. Benzer şekilde İşcan (2017b) tarafından gerçekleştirilen bir başka çalışmada ise yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültür aktarım aracı olarak filmlerden yararlanılabileceği vurgulanmıştır. Ancak Türk dizi ve filmleri ile bunların Türkçe öğrenme sürecindeki rolünü yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin deneyimlerinden hareketle bir bütün hâlinde ele alan bir çalışmaya rastlanmamıştır. Oysa literatür incelendiğinde son yıllarda yapılan araştırmalar Türk dizilerine veya filmlerine dünyanın birçok farklı ülkesinde büyük bir ilgi olduğuna ve bu yönüyle söz konusu dizi ve filmlerin Türkçe öğretime önemli katkılar sağladığına işaret etmektedir (Arık & Çelik, 2019; Kırbas, 2022). Bu durum ise yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde Türk dizi ve filmlerine odaklanan araştırmaların gerçekleştirilmesinin önemine işaret etmektedir. Bununla birlikte Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde dizi ve filmleri ele alan bazı çalışmalarda okuma, yazma, konuşma gibi dil becerilerine (Sevtekin & Aytan, 2020; Yaman & Arslan, 2022) odaklanıldığı görülmektedir. Türk dizi ve filmleri temel dil becerilerinin geliştirilmesinde yararlanılabilecek araçlar olduğu gibi öğrenenlerin öğrenme motivasyonunun artırılması, söz varlığının geliştirilmesi, onlara Türk kültürünün tanıtılması gibi konularda da yararlanılabilecek araçlardır. Bu çalışmanın yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde dizi ve filmlerin rolü hakkındaki bilgilerimize katkı sunabileceği düşünülmektedir. Bu nedenle bu çalışmada Türkçe öğrenme sürecinde izlenen Türk dizi ve filmleri ile bunların Türkçe öğrenme sürecindeki rolünü yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin gözüyle ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenler, deneyimlerinden hareketle Türk dizi ve filmleri hakkında neler düşünmektedir?

2. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin deneyimlerine göre izledikleri Türk dizi veya filmlerinin kendilerinin Türkçe öğrenme sürecindeki rolleri nelerdir?

2. Yöntem

2.1. Araştırma Deseni

Bu çalışmada Türk dizi ve filmleri ile bunların Türkçe öğrenme sürecindeki rolünün yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin deneyimlerinden hareketle ortaya konması amaçlanmıştır. Bu doğrultuda araştırma nitel araştırma desenlerinden olgubilim desenine uygun olarak tasarlanmış ve gerçekleştirilmiştir. Olgubilim deseni farkında olduğumuz ancak ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadığımız olgulara odaklanmaktadır. Olgular ise olaylar, algılar, kavramlar ve deneyimler gibi çeşitli biçimlerde karşımıza çıkabilmektedir (Yıldırım & Şimşek, 2013). Bu çalışmada olgular karşımıza deneyimler şeklinde çıkmaktadır. Ersoy (2017) olgubilim çalışmalarının deneyimin ortaya çıkardığı anlama

yoğunlaştığını, herhangi bir insan deneyiminin olgubilim araştırmalarında konu olabileceğini belirtmiştir. Bu araştırmada temel veri kaynağı yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin deneyimleri olduğu için olgubilim deseni tercih edilmiştir.

2.2. Çalışma Grubu

Yıldırım ve Şimşek (2013) olgubilim araştırmalarında veri kaynaklarının araştırmanın odaklandığı olguyu yaşayan ve bu olguyu dışa vurabilecek bireyler ya da gruplar olduğunu ifade etmiştir. Bu araştırmada da veri kaynağı Türkçe öğrenirken Türk dizi ve filmleri izleme deneyimine sahip olan yani olguyu yaşayan ve bunları dışa vurabilecek bireyler olan Cezayir 2 Üniversitesi Türkoloji Bölümünde eğitimine devam etmekte olan yabancı dil olarak Türkçe öğrenmiş öğrencilerdir. Bu öğrenciler Türk dili üzerine lisans eğitime devam etmektedir. Çalışma grubunun belirlenmesinde ölçüt örneklemeye başvurulmuştur. Çalışma grubunun belirlenmesinde öncelikle gönüllük esası, ardından gönüllü olan öğrencilerle gerçekleştirilen ön görüşmeler dikkate alınmıştır. Gönüllü olarak katılmak isteyen öğrencilerle gerçekleştirilen ön görüşmelerde yabancı dil olarak Türkçe öğrenirken Türk dizi ve filmleri izleme deneyimine sahip olan, Türkçe öğrenmelerinde büyük oranda Türk dizi ve filmlerinin etkisi olduğunu ifade eden öğrenciler çalışma grubuna dâhil edilmiştir. Bu doğrultuda araştırmada 22 öğrenci ile ön görüşme gerçekleştirilmesine rağmen bunların içinden Türkçe öğrenirken Türk dizi veya filmleri izlemediğini veya nadiren izlediğini ifade eden on öğrenci çıkarılmış, Türkçeyi genel olarak dizi ve filmlerden öğrendiğini belirten 12 öğrenci çalışma grubunda yer almıştır. Yaşları 18 ile 25 arasında değişen bu öğrencilerden 10'u kız 2'si ise erkektir.

2.3. Veri toplama araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından oluşturulan görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formu araştırmacının hem sorulara sabit seçenekli yanıtlar alabilmesi hem de derinlemesine bilgi alabilmesi amacıyla yarı yapılandırılmış görüşme formu olarak yapılandırılmıştır. Bu form yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin gözüyle Türk dizi ve/veya filmleri ile bunların Türkçe öğrenme sürecindeki rolünü ortaya çıkarmak amacıyla oluşturulmuştur. Formda katılımcıların yaş, cinsiyet, Türk dizi ve/veya filmlerini izleme sıklıkları gibi kişisel bilgileri ile doldurulması gereken alanların dışında iki açık uçlu soru yer almaktadır. Bu formda yer alan açık uçlu sorulardan ilki katılımcıların deneyimlerinden hareketle Türk dizi ve filmleri hakkında neler düşündüğünü ortaya koymaya yöneliktir. İkincisi ise katılımcıların deneyimlerine göre izledikleri Türk dizi veya filmlerinin kendilerinin Türkçe öğrenme sürecindeki rollerini ortaya koymaya yöneliktir.

Bu araştırmada kullanılan veri toplama aracının geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları kapsamında birtakım çalışmalar yapılmıştır. Geçerlik çalışmaları kapsamında formun ilk taslağı araştırmacı tarafından hazırlandıktan sonra yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında çalışmaları olan iki alan uzmanı araştırma konusu hakkında bilgilendirilerek form hakkında bu uzmanların görüşleri alınmıştır. Uzman görüşleri doğrultusunda dil ve anlatım açısından yeniden şekillendirilen form kullanılarak yabancı dil olarak Türkçe öğrenen ve bu süreçte Türk dizi ve filmleri izleme deneyimi olan üç öğrenci ile görüşme yapılmıştır. Daha sonra öğrencilerden alınan yanıtlar incelenerek öğrencilerin soruları doğru bir şekilde anlayıp anlamadığı, sorulara verdikleri cevapların sorularla tutarlılığı kontrol edilmiştir.

2.4. Verilerin Toplanması

Bu araştırmada verilerin toplanmasında görüşme tekniğinden yararlanılmıştır. Görüşmeler araştırmacının kendisi tarafından katılımcılarla yüz yüze gerçekleştirilmiştir. Görüşmelerden önce görüşmelerin düzenli ve verimli bir şekilde gerçekleştirilebilmesi için yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Veri toplama aşamasına geçilmeden önce katılımcılar çalışma hakkında sözlü olarak bilgilendirilmiştir. Ayrıca çalışma grubunun belirlenmesi amacı ile ön görüşmeler

gerçekleştirilmiştir. Ön görüşmeler sonucunda yabancı dil olarak Türkçe öğrenme sürecinde Türk dizi ve/veya filmleri izleme deneyimine sahip olma kriterini karşılayarak çalışma grubuna dâhil edilen öğrencilerle görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmada görüşme tekniğine başvurulmasının birkaç nedeni vardır. Birincisi gerekli durumlarda katılımcılara ek sorular sorularak araştırma amacı doğrultusunda veri doyumuna ulaşılabilmesidir. İkincisi ise katılımcıların deneyimlerini ve bu deneyimler sonucunda oluşturdukları anlamları nedenleri ile birlikte açıklayabilmelerini, böylelikle detaylı verilerin elde edilebilmesini sağlamaktır. Nitekim Roberts (2020) nitel bir çalışmada katılımcıların deneyimlerinin nasıl geliştiğini ve bu deneyimler sonucunda oluşturdukları anlamları ortaya çıkarmanın önemli bir yeri olduğunu vurgulamıştır.

2.5. Verilerin Analizi

Verilerin analizi aşamasına geçilmesi için öncelikle ses kayıt programı aracılığı ile kayıt altına alınan görüşmeler yazılı olarak Microsoft Word programına aktararak dosyalanmıştır. Daha sonra bu dosyalar iki bağımsız uzman tarafından öncelikle dikkatlice okunmuş ve analiz aşamasına geçilmiştir. Verilerin analizinde içerik analizi benimsenmiştir. İçerik analizinde temel amaç toplanan verileri açıklayabilecek kavram ve ilişkilerin ortaya çıkarılmasıdır. Toplanan verilerin kavramsallaştırılması, daha sonra mantıklı bir şekilde düzenlenmesi ve böylece verilerin daha açık, anlaşılır hâle getirilmesi gerekir (Yıldırım & Şimşek, 2013). Bu çalışmada da veriler kavramsallaştırılmış, mantıklı bir şekilde düzenlenmeye çalışılmış ve böylece toplanan verileri açıklayabilecek kavram ve ilişkiler ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Böylece katılımcıların deneyimlerinin daha anlaşılır bir hâle getirilmesi amaçlanmıştır. Nitekim Yıldırım ve Şimşek, (2013) içerik analizi sayesinde olguları daha düzenli ve anlaşılır bir biçime getirebileceğimize işaret etmiştir. İçerik analizinde Yıldırım ve Şimşek (2013) tarafından ifade edilen şu dört aşama takip edilmiştir: Verilerin kodlanması, temaların bulunması, kodların ve temaların düzenlenmesi, bulguların tanımlanması ve yorumlanması. Çalışmada veriler sunulurken katılımcı ifadelerinden doğrudan alıntılara da yer verilmiştir.

Geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları kapsamında öncelikle verilerin analizinde geçerliğin ve güvenilirliğin sağlanması amacıyla veriler alanda uzman iki bağımsız araştırmacı tarafından analiz edilmiş ve daha sonra Miles ve Huberman (1994) tarafından önerildiği gibi bağımsız araştırmacılar arasındaki görüş birliği hesaplanmıştır. Yıldırım ve Şimşek (2013) birden fazla araştırmacının veri analizinde birlikte çalıştığı durumlarda kodlama güvenilirliğine dair bir çalışma yapılması gerektiğini ve bu tür çalışmalarda en az %70 düzeyinde bir güvenilirlik değerine ulaşılması gerektiğini ifade etmiştir. Bu çalışmada verilerin analizini gerçekleştiren araştırmacılardan biri yazarın kendisidir. Diğer ise yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında deneyim sahibi olan ve Türkçe eğitimi alanında doktor unvanına sahip bir uzmandır. Çalışmada iki bağımsız araştırmacı arasındaki görüş birliğinin %85 olduğu görülmüştür. Bu oran çalışma grubu içerisinde yer alan 12 katılımcının tamamından elde edilen veriler kullanılarak hesaplanmıştır ve veri analizinde yeterli güvenilirliğin sağlandığına işaret etmektedir (Miles & Huberman, 1994; Yıldırım & Şimşek, 2013). Ayrıca bu çalışmada verilerin sunuluşunda şeffaflığın sağlanması amacıyla bulgular kısmında katılımcıların ifadelerinden doğrudan alıntılara yer verilmiştir.

2.6. Araştırma Etiği

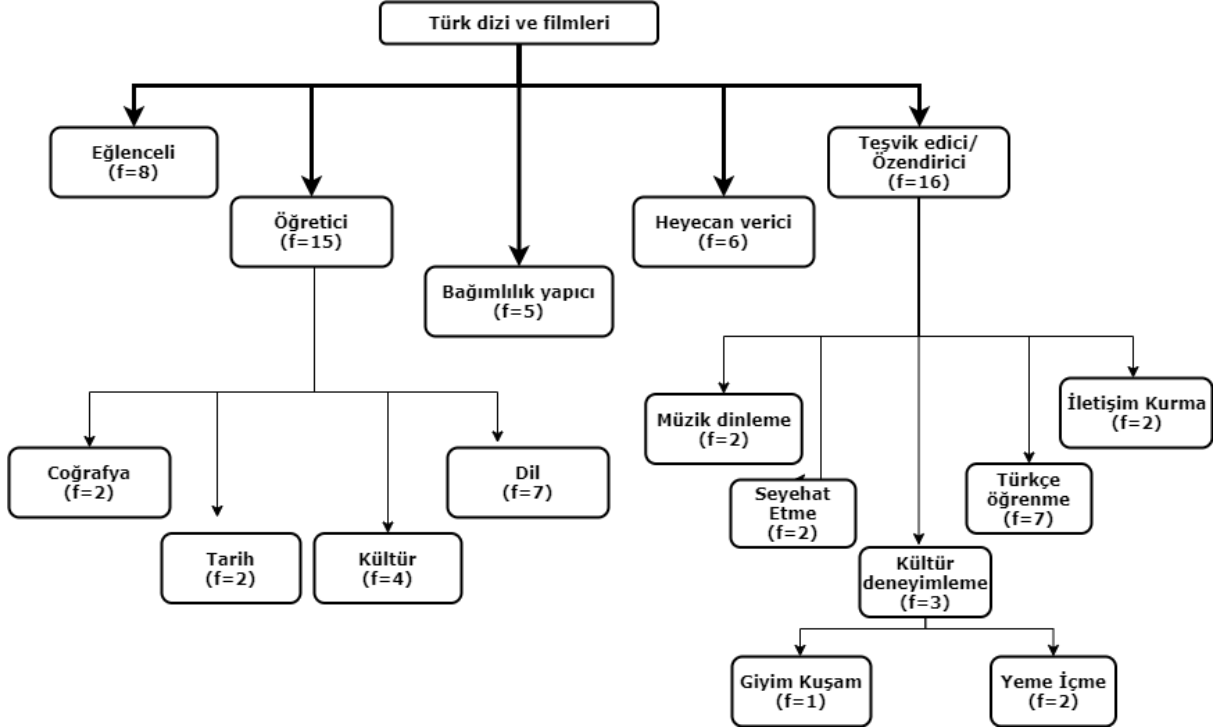
Bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbirisi gerçekleştirilmemiştir. Etik kurul izni Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar ve Yayın Etik Kurulundan 07.12.2022 tarihinde 2022.12.352 belge sayı numarası ile alınmıştır.

3. Bulgular

Bu bölümde araştırmada cevap aranan sorular doğrultusunda elde edilen verilerin analizi sonucu ulaşılan bulgulara yer verilmiştir. Daha sonra ulaşılan bulgularla birlikte katılımcıların ifadelerinden doğrudan alıntılar sunulmuş ve son olarak bu ifadeler kısaca yorumlanmıştır.

Birinci araştırma problemine ilişkin bulgular

Araştırmanın birinci sorusu “Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenler, deneyimlerinden hareketle Türk dizi ve filmleri hakkında neler düşünmektedir?” şeklindedir. Bu soruya ilişkin elde edilen bulgular Şekil 1’de kısaca özetlenmiştir.

Şekil 1. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin gözüyle Türk dizi ve filmleri

Şekil 1 incelendiğinde katılımcıların kendi deneyimlerinden hareketle Türk dizi ve filmlerini teşvik edici/özendirici (f=16), öğretici (f=15), eğlenceli (f=8), heyecan verici (f=6) ve bağımlılık yapıcı (f=5) nitelikler ile açıkladığı görülmektedir. Aşağıda bu nitelikler tek tek ele alınarak açıklanmış ve katılımcıların ifadelerinden alınan doğrudan alıntılarla birlikte sunulmuştur.

Eğlenceli: Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen katılımcılar Türk dizi ve filmlerinin kendileri için eğlenceli olabildiğini dile getirmişlerdir. Türk dizi ve filmlerinin kendileri için eğlenceli olduğu yönünde deneyimlerini paylaşan ve Türk dizilerinin onlar için eğlenceli olmasının seçtiği konulardan ve güçlü kurgularından kaynaklanıyor olabileceğine işaret eden katılımcılardan K5 şunları söylemiştir: “*Türk dizilerinin seçtiği hikâyeler bizim ilgimizi alıyor. Özellikle gençli diziler, okul ve üniversite olunca. Senaristler ve kurgular güçlü. Dizi ve filmler eğlenerek Türkçe öğrenmemi sağladı. Ne seviyorsan onu izliyorsun. Mesela aksiyon, romantik komedi hangisini seviyorsan. Ben mesela hepsini izlerim.*” Öte yandan K2 “*Türk dizi ve filmlerini izlemek çok eğlenceli. Böylece isteğimi artırdı ve Türkçeyi öğrenmeme yardımcı oldu.*” demiştir. Katılımcıların bu ifadelerinden Türk dizi ve filmlerinin ilgi çekici konular seçmesi, güçlü kurguya sahip olması gibi özellikleri sayesinde yabancı dil olarak Türkçe öğrenenler tarafından eğlenceli olarak nitelendirilebildiği anlaşılmaktadır. Ayrıca bu niteliği sayesinde Türkçe öğrenmeyi onlar için daha eğlenceli hâle getirebildiği anlaşılmaktadır.

Öğretici: Katılımcılara göre Türk dizi ve filmleri kendileri için öğretici olabilmektedir. Katılımcılara göre Türk dizi ve filmleri Türk dilini, kültürünü, tarihini ve coğrafyasını öğretici niteliktedir. Türk dizi ve filmlerinin kendileri için Türk kültürü, coğrafyası ve dili hakkında öğretici olduğunu dile getiren katılımcılardan K9 “*Türkiye hakkında yemeklerini, giysilerini, Türkiye’nin coğrafyasını öğreniyorsun. Türk kültürü hakkında mesela Türk ordusu hakkında öğreniyorsun. Mesela askerler nasıl. Mesela menemen nasıl yapılıyor. Kahvaltıda neler yeniliyor. Öğlen ne yeniliyor. Bizden farklı yani. Mesela biz sabah kahvaltı yapmıyoruz. Öğrendik. Ailenin büyüklerinin elleri öpülüyor. Düğün gecesi nasıl oluyor ve kına gecesi. Dil şiveleri değişiyor sizde. Trabzon’da mesela değişiyor. ‘Gardaşım’ diyor. ‘Napiyon’ diyor. Yani aslında ilk başta sadece dile odaklanıyorsun ama sonra dil çözülüyor sonra başka bir şeye odaklanıyorsun sonra o da çözülüyor. Türkiye hakkında her şeyi öğrenebiliyorsun aslında dizilerden. Yaşam tarzı, düşünce yapısı, sevdiğiniz şeyler ne bunlar öğrendik. Mesela hayvan sevgisi vardır. Bunu öğrendik.*” Öte yandan Türk dizi ve filmlerinin kendilerine Türk dili, kültürü ve tarihi hakkında yeni bilgiler öğrettiğine işaret eden K11 “*Dizilerden duyduğum günaydın, seni seviyorum gibi sözleri tekrar ediyoruz yani dolayısıyla konuşma becerini geliştiriyor. Kelimeleri öğrendik kelime bilgini artırıyor. Türk kültürü hakkında, Türkler hakkındaki bilgilerini artırıyor. Mesela birini istemeye gelince yüzükler takılıyor ve kırmızı bir çizgi kesiyorlar.*” demiştir. Katılımcıların bu ifadelerinden Türk dizi ve filmlerinin Türkçe, Türk kültürü, Türk coğrafyası ve tarihi hakkında onlara birçok şey öğretebildiği anlaşılmaktadır.

Bağımlılık yapıcı: Katılımcılara göre Türk dizi ve filmlerinin bir diğer özelliği bağımlılık yapıcı olabilmesidir. Türk dizi ve filmlerinin bağımlılık yapıcı olduğuna işaret eden katılımcılardan K1 “*Aynı zamanda bağımlılık yapıyor izledikçe. İzlediğinde o kadar odaklanıyorsun ki senin için o bambaşka bir dünya oluyor. Dünyan değişiyor. Örneğin benim ailem Türkçe ‘kızım’ diyorlar bana çünkü dizi ve filmlerden öğrendikçe evde Türkçe konuşuyorum.*” diyerek deneyimlerini dile getirmiştir. Öte yandan bu dizi ve filmlerin hayatında önemli bir yer tuttuğuna ve bağımlılık yaptığına vurgu yapan K6 “*Benim bir dizim vardı çok seviyordum ilk 4, 5 bölüm çeviri yaptılar sonra arıyorum tarıyorum yok. Ben delirmek üzereyim, gerçekten delirdim. Baktım. Çeviri bulamadım. Sonra baktım böyle olmaz, ben izlemem lazım, açtım Youtube’dan baya böyle izliyorum ve anlıyorum da*”. Katılımcıların bu ifadelerinden Türk dizi ve filmlerinin zamanla onların hayatında önemli bir yer edindiği ve bu film ve dizileri izlemenin onlar için bir alışkanlık hâline geldiği, bu nedenle de bağımlılık yapıcı olarak nitelendirildiği anlaşılmaktadır.

Heyecan verici: Katılımcılara göre Türk dizi ve filmlerinin niteliklerinden biri de heyecan verici olabilmesidir. Bu dizi ve filmlerin heyecan verici olduğunu belirten katılımcılardan K4 “*Ben her pazar saat sekizde aileme giderim. Yargı başlıyor beni kimse rahatsız etmesin derim. Sürekli bir kurgu devam ediyor herhalde ondan. Ben ikinci bir ailem gibi hiss ediyorum. Bitince çok kötü oluyorum. Bittiğinde boşluk oluyor hayatında o yüzden. Bir de yönetmenler bölümü sonu için çok şaşırtıcı heyecanlı bir şeyler koyarlar o yüzden.*” diyerek deneyimlerini ifade etmiştir. Bu yönde görüş bildiren katılımcılardan bir diğer olan K9 ise “*Yeni bir bölümün başlayacağı gün gelmesi için bekliyordum. Sabırsızlanıyordum. Nasıl desem yani heyecanlanıyordum. Çünkü güzel vakit geçireceğim biliyorum.*” diyerek deneyimlerini ifade etmiştir. Katılımcıların bu ifadelerinden Türk dizi ve filmlerinin özellikle kurgusu nedeniyle heyecan verici olarak nitelendirildiği anlaşılmaktadır.

Teşvik edici/Özendirici: Katılımcılara göre Türk dizi ve filmleri Türkçe müzikler dinleme, Türkiye’ye seyahat etme, Türk kültürünü deneyimleme (yeme içme kültürü, giyim kuşam vb.), Türkçe öğrenme ve Türkçe iletişim kurma konularında teşvik edici/özendirici olabilmektedir.

Türk dizi ve filmlerinin kendileri için Türkçe müzik dinleme noktasında teşvik edici olduğuna işaret eden katılımcılardan K4 “*Mesela dizilerdeki müzikler, şarkılar. Dizide bir şarkıdan çok etkileniyorsun. Sonra onu arıyorsun internetten, sayfalardan. Şarkıları duyup araştırırken yeni*

kelimeler de öğrendik.” demiştir. Bu ifadelerden katılımcıların dizi ve filmlerde duydukları Türk müziklerinden etkilenebildikleri ve bu durumun ise onları Türk müziklerini dinleme noktasında teşvik ettiği anlaşılmaktadır.

Türk dizi ve filmlerinin Türkiye’ye seyahat etme noktasında teşvik edici olabildiğine işaret eden katılımcılardan K7 “*Ben izlediğim şeylerden dolayı o benim için bir yaşam tarzı hâline geldi. Filmler veya diziler izledikçe Türkiye’nin güzel olduğunu anladım, Türkiye’ye gitmek istemeye başladım. Oraya gidip izlediğim güzel yerleri gezmeyi hayal ediyorum.*” demiştir. Bu ifadelerden dizi ve filmlerin Türkiye’nin güzelliklerini tanıtılabildiği, bu durumun ise katılımcıları Türkiye’ye seyahat etme noktasında teşvik edici olabildiği anlaşılmaktadır.

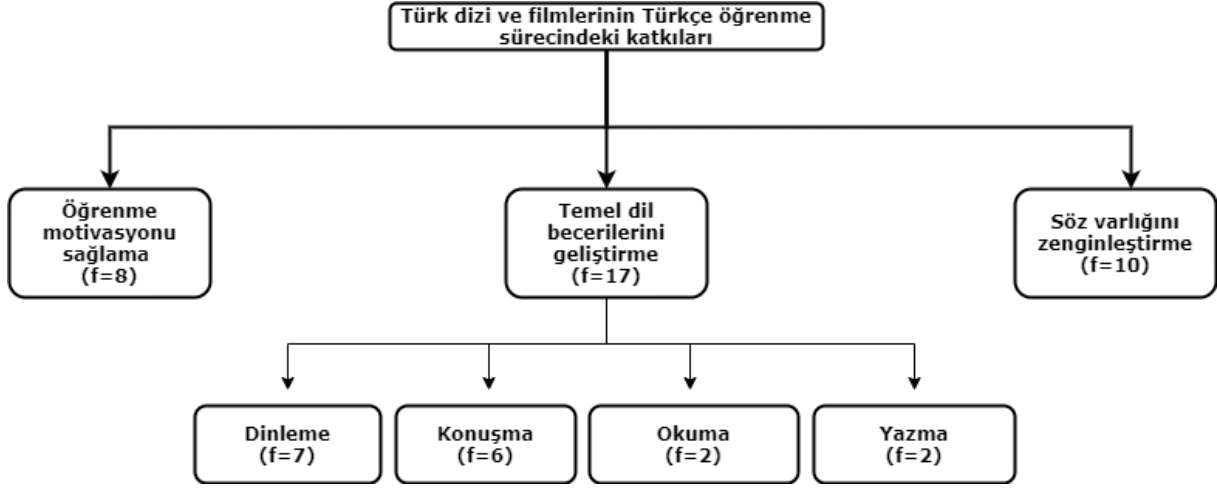
Türk dizi ve filmlerinin Türk kültürünü deneyimleme noktasında teşvik edici olabildiğini dile getiren katılımcılardan K11 “*Filmler ve dizilerdeki düğünleri, yemekleri bunları çok beğendim. Tadına bakamadım. Mesela ben kuymak çok merak ettim, yapmaya çalıştım. Türkler gibi olmadı, yapamadım. Yapmayı denedim ama olmadı.*” demiştir. Bu ifadelerden katılımcıların dizi ve filmlerden Türklerin yeme içme kültürü hakkında yeni şeyler öğrenebildiği ve bu durumun onları Türk kültürünü deneyimleme noktasında teşvik edici olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan Türk dizi ve filmlerinin Türk kültürünü deneyimleme noktasında teşvik edici olduğunu dile getiren katılımcılardan K2 ise “*Diziler Türklerde gündelik yaşamı öğretici. Türkler çok spor yapıyorlar. Mesela giysiler bile çok güzel, o kıyafetleri giymeyi isterim.*” demiştir. Bu ifadelerden Türk dizi ve filmlerinin katılımcılar için yeme-içme kültürünü deneyimlemeye teşvik edici olabildiği gibi giyim-kuşam kültürünü deneyimleme noktasında da teşvik edici olabildiği anlaşılmaktadır.

Türk dizi ve filmlerinin Türkçe öğrenme noktasında teşvik edici/özendirici olabildiğini dile getiren katılımcılardan K1 “*Türk dizilerini izledikçe bu dili merak etmeye başladım. Nasıl bir dil yani. Sonra bazı duyduklarımı anlamaya başladım. Sonra bu dili öğrenmeye karar verdim.*” demiştir. Öte yandan K7 “*Ortaokulda başladığımda Arapça tercümesini izliyordum. YouTube’dan altyazı vardı. Altyazı Arapça ama Türkçe konuşuyorlar. Her gün her gün iki saat öğreniyorsun yani. Oradan Türkçe şeyler duydukça Türkçeye karşı ilgi, merak başladı. Ben de bir gün onlar gibi konuşabilir miyim? Öyle yani çok merak ettim. İlgi oluşunca öyle devam ettim.*” demiştir. Bu ifadelerinden Türk dizi ve filmlerinin yabancıları Türkçe öğrenmeye teşvik edici/özendirici olabildiği anlaşılmaktadır.

Türk dizi ve filmlerinin Türkçe iletişim kurma noktasında teşvik edici/özendirici olabildiğini dile getiren katılımcılardan K1 “*Örneğin benim ailem Türkçe ‘kızım’ diyorlar bana çünkü dizi ve filmlerden öğrendikçe evde Türkçe konuşuyorum. Hatta benim ablam da öğrendi benim sayemde. Mesela ablama şunu diyorum: Abla şu elbiseni giyebilir miyim? O da ‘hayır sakın! Ne oluyor? İstemiyorum’ diyor. İlk başlarda bakıyorlar yani ne diyorsun ya sen Arapça konuş sonra alıyorlar. Mesela benim ablamın kendi telefonunda ben kardeşim diye kayıtlıyım. Ben bile bunu görünce şaşırıldım.*” demiştir. Öte yandan K6 “*Diziler izledikçe ben sırf konuşabilmek için Türk restoranı aradım burada, yani Cezayir’de. Sonra buldum da ona gittim ve hiç çekinmeden böyle başladım. Onlar da çok şaşırılmıştı nereden öğrendin diye. Dizilerden falan dedim.*” diyerek deneyimlerini ifade etmiştir. Bu ifadelerden Türk dizi ve filmlerinin yabancıları Türkçe iletişim kurma noktasında teşvik edici olabildiği anlaşılmaktadır.

İkinci araştırma problemine ilişkin bulgular

Araştırmanın ikinci sorusu “Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin deneyimlerine göre izledikleri Türk dizi veya filmlerinin kendilerinin Türkçe öğrenme sürecindeki rolleri nelerdir?” şeklindedir. Bu soruya ilişkin elde edilen bulgular Şekil 2’de kısaca özetlenmiştir.

Şekil 2. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin gözüyle Türk dizi ve filmlerinin Türkçe öğrenme sürecindeki katkıları

Şekil 2 incelendiğinde katılımcıların deneyimlerinden harekeyle Türk dizi ve filmlerinin Türkçe öğrenme sürecindeki katkıları şunlardır: Temel dil becerilerini geliştirme (f=17), söz varlığını zenginleştirme (f=10) ve öğrenme motivasyonu sağlama (f=8). Aşağıda bunlar tek tek ele alınmış ve katılımcıların ifadelerinden doğrudan alıntılarla birlikte sunulmuştur.

Öğrenme motivasyonu sağlama: Katılımcılara göre Türk dizi ve filmleri Türkçe öğrenme motivasyonu sağlayabilmektedir. Türk dizi ve filmlerinin Türkçe öğrenme sürecinde motivasyon sağlayabildiğine işaret eden katılımcılardan K5 “*Türk dizi ve filmlerini izlemek çok eğlenceli. Böylece öğrenme isteğimi artırdı ve Türkçeyi öğrenmeme yardımcı oldu*” demiştir. Benzer şekilde K8 “*Türkçe öğrenme motivasyonumu canlı tuttu. Bir dili ara sıra da olsa duyunca öğrenme isteğin artıyor.*” diyerek deneyimlerini kısaca ifade etmiştir. Bu ifadelerden Türk dizi ve filmlerinin eğlenceli bir şekilde Türkçe öğrenilmesine aracılık ederek Türkçe öğrenme motivasyonunun sağlanmasına katkı sunabildiği anlaşılmaktadır. Öte yandan konuyla ilgili olarak K9 “*Mesela bir dizi 2 saat ise ben 4 saatte izliyordum. Yani yavaş yavaş, bir anda izlemiyordum. Böyle izleyip bırakıp anlamak için. Sonra zamanla şunu fark ettim. İzlemek için izlemiyorum Türkçe öğrenmek için izliyorum. Baya böyle oldu yani. Bir amaç oldu ve yavaş yavaş çözüldünce bir oyun hâline geldi. Yani kendine meydan okuyorsun gibi.*” diyerek deneyimlerini ifade etmiştir. Bu ifadelerden Türk dizi ve filmlerinin Türkçe öğrenme isteğini tetikleyebildiği gibi zamanla sadece Türkçe öğrenmek amacıyla da izlenebildiği anlaşılmaktadır.

Temel dil becerilerini geliştirme: Katılımcılara göre Türk dizi ve filmleri temel dil becerilerinin gelişmesine katkı sunabilmektedir. Katılımcılara göre bu dizi ve filmler dinleme ve konuşma becerilerinin gelişmesine doğrudan, okuma ve yazma becerilerinin gelişmesine ise dolaylı olarak katkı sunabilmektedir. Aşağıda katılımcılar tarafından Türk dizi ve filmleri izlemenin gelişmesine katkı sunduğu söz konusu temel dil becerileri tek tek ele alınarak katılımcılardan alınan doğrudan alıntılarla birlikte sunulmuştur.

Dinleme: Katılımcılara göre Türk dizi ve filmleri izlemenin Türkçe öğrenme sürecindeki katkılarından biri dinleme becerisini geliştirebilmesidir. Bu dizi ve filmlerin dinleme becerisini geliştirici nitelikte olabildiğini ifade eden katılımcılardan K3 “*İlk izlediğim filmlerde veya dizilerde Arapça alt yazı olduğu için anne dediğinde altta da yazıyordu ve bunun tekrar tekrar duyduğum için o kelimenin anlamını artık altyazıda görmesem bile duyduğumda anlamaya başladım. Çok duyunca artık annenin ne demek olduğunu öğrendim. Duyu duya artık biliyorsun.*” diyerek deneyimlerini özetlemiştir. Bu ifadelerden yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin dizi ve filmlerde duydukları kelimeleri tekrar tekrar duydukları anlamlandırmaya başlayabildiği, dinledikleri anlama becerisini geliştirebildiği

anlaşılmaktadır. Dizi ve filmlerin dinleme becerisini geliştirdiği yönünde deneyimlerini paylaşan K7 ise “*Dizilerden dinlemeyi öğreniyorsun. Bu dizilerden dinlediğin, duyduğun şeyleri zamanla anlıyorsun.*” diyerek deneyimlerini ifade etmiştir. Tüm bunlar göz önüne alındığında yabancı dil olarak Türkçe öğrenme sürecinde izlenen Türk dizi ve filmlerinin zamanla dinleme anlama becerisinin gelişmesine katkı sunabileceği anlaşılmaktadır.

Konuşma: Katılımcılara göre Türk dizi ve filmleri izlemenin Türkçe öğrenme sürecindeki katkılarından bir diğeri konuşma becerisini geliştirebilmesidir. Bu dizi ve filmlerin Türkçe öğrenme sürecinde konuşma becerisini geliştirici nitelikte olabildiğini ifade eden katılımcılardan K5 “*Dizileri izlemeye başladığımda ilk iki yıl konuşmuyordum. Sonra iki yıl geçtikten sonra hiç farkında olmadan konuşmaya başladım. Mesela annem ‘Bir şeyi getirir misin?’ diyordu. Ben ‘yok anne ya.’ diyordum Türkçe olarak. Fark ettim ki ben Türkçe konuşabiliyorum. Bunu fark edince kendi kendime pratik yapmaya başladım. Mesela aynanın karşısına geçiyorum. Mesela bir sahneyi çok beğenip onu tekrar ediyorum, taklit yapıyorum, telefonu alıp kendim çekiyorum ve kendimi düzeltiyorum. Dizi ve filmleri izlemeye başladıktan 3, 4 yıl sonra fark ettim ki baya baya konuşuyorum yani. Kendi kendimle konuşuyordum. Ben tamamıyla dizi ve filmlerden öğrendim Türkçeyi.*” diyerek deneyimlerini ifade etmiştir. Öte yandan K9 “*Dizilerde duyduğun günaydın, seni seviyorum gibi sözleri tekrar ediyorsun yani dolayısıyla konuşma becerini geliştiriyor.*” demiştir. Bu ifadelerden Türk dizi ve filmlerini izleyen bu katılımcıların çevrelerinde Türkçe konuşacakları kimse olmasa bile bu dizi ve filmleri izlediklerinde tekrar, taklit gibi yollarla kendi kendilerine konuşma pratiği yapabildikleri ve böylece konuşma becerilerini geliştirebildikleri anlaşılmaktadır.

Okuma: Katılımcılara göre Türk dizi ve filmleri izlemenin Türkçe öğrenme sürecindeki katkılarından bir diğeri özellikle Türkçe dizi ve filmler izlerken aynı zamanda Türkçe alt yazının açık olması durumunda okuma becerisini geliştirebilmesidir. Bu yönde deneyimlerini paylaşan katılımcılardan K6 “*Okuma ve yazma becerilerini geliştirdi. Bazen altyazılı izliyorsun mesela altta okuyorsun yazanları. Zamanla artık okuduklarını da daha iyi anlamaya başlıyorsun.*” diyerek deneyimlerini ifade etmiştir. Bu ifadelerden özellikle Türkçe altyazılı filmler izlemenin okuma becerisinin geliştirilmesine katkı sunabileceği anlaşılmaktadır.

Yazma: Katılımcılara göre Türk dizi ve filmleri izlemenin Türkçe öğrenme sürecine sunduğu dolaylı katılardan bir diğeri de yazma becerisini geliştirebilmesidir. Konuyla ilgili olarak K2 “*Dizi ve filmlerinden izlediğimiz için ilgi duyuyoruz hatta bazen sosyal medyadan o dizinin sayfalarını bulup takip ediyoruz. Oyuncuları takip ediyoruz. Orada da şu devreye giriyor. O dizinin sayfalarından illa bir şeyler okuyorsun. Hatta bazen yorum bile yazıyorsun. Orada da işte okuma ve yazma devreye giriyor ister istemez. Mesela gidiyorsun araştırıyorsun: Ben bu yorumu nasıl yazabilirim? Ne bileyim mesela Türkçe klavye yüklüyorsun, Türkçe ayarlıyorsun sen yanlış yazdığın halde klavye düzeltiyor ve böylece doğrusunu öğreniyorsun. Mesela dizi hakkında analiz diye sayfalar var. O bölüm hakkında analiz yapıyorlar. Güzel bir yorum yakaladığında sen de mesela katılıyorum yazıyorsun. Sonra yavaşça o sayfalara girdiğin zaman bir Türk ile sohbet bile açılıyor. Türkler arasına giriyorsun. Bu kim diye mesaj bile atıyorlar sana.*” diyerek deneyimlerini ifade etmiştir. Bu ifadelerden Türk dizi ve filmlerinin dolaylı yollarla okuma ve yazma becerisinin geliştirilmesine de katkı sunabileceği anlaşılmaktadır.

Söz varlığını geliştirme: Katılımcılara göre Türk dizi ve filmleri izlemenin Türkçe öğrenme sürecindeki katkılarından biri de Türkçe söz varlığını geliştirebilmesidir. Bu duruma ilişkin olarak K4 “*Dizilerde bazı kelimeleri sürekli duyuyordum. Mesela ‘seviyorum’ sözcüğü, ‘sen’ sözcüğü. Bu gibi sözcükleri dizi ve filmlerde çok sık duyduğum için öğrendim.*” demiştir. Bununla birlikte K9 “*Nasıl söylesem. Ben dizilerde duyduğum kelimelerin anlamını bazen tahmin ederek öğrendim. Bazen de bu kelimenin anlamı nedir diye sözlükten bakarak buldum. Ama sonuç olarak dizi veya film izlerken öğrendiğim birçok Türkçe kelime oldu. Dizilerden öğrendiğim kelimeler arasında argo kelimeler de*

var.” diyerek deneyimlerini ifade etmiştir. Katılımcıların bu ifadelerinden Türkçe öğrenme sürecinde izlenen Türk dizi ve filmlerinin Türkçe söz varlığının geliştirilmesine katkı sunabileceği anlaşılmaktadır. Bununla birlikte bu ifadelerden yabancıların zaman zaman bu dizi ve filmlerde argo ifadeleri de öğrenebildiği anlaşılmaktadır.

4. Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Bulgular yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde eğlenceli, öğretici ve teşvik edici araçlar olması nedeniyle Türk dizi ve filmlerinden yararlanılmasının önemine işaret etmektedir. Nitekim bulgulara göre yabancı dil olarak Türkçe öğrenenler tarafından Türk dizi ve filmleri eğlenceli, heyecan verici, bağımlılık yapıcı ve Türk dilini, kültürünü, tarihini, coğrafyasını öğretici araçlar olarak tanımlanmıştır. Ayrıca yabancı dil olarak Türkçe öğrenenler tarafından bu dizi ve filmler Türkçe öğrenme, Türk kültürünü deneyimleme, Türkçe iletişim kurma, Türkçe müzikler dinleme, Türkiye’ye seyahat etme konularında da teşvik edici/özendirici araçlar olarak tanımlanmıştır. Mathew ve Alidmat (2013) görsel-işitsel araçların dil öğrenme ortamlarını sıradanlıktan uzaklaştırarak daha eğlenceli bir hâle getirebileceğine vurgu yapmıştır. Bununla birlikte İşcan (2017a) doğru yöntem ve doğru film kullanıldığında filmlerin öğrencilerin kelime dağarcığını geliştirmede etkili ve eğlenceli bir yol olabileceğini belirtmiştir. Öte yandan King (2002) filmlerin öğrencileri motive edebilecek zengin kaynaklar olduğunu belirtmiştir. Tüm bunlar göz önünde bulundurulduğunda Türk dizi ve filmlerinin Türkçe öğrenme motivasyonu sağlamak ve öğrenme ortamlarını daha eğlenceli hâle getirmek amacıyla yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yararlanılabilecek araçlar olduğu söylenebilir.

Bulgular Türk dizi ve filmlerinin yabancı dil olarak Türkçe öğrenenler için Türkçenin, Türk kültürünün, Türk tarihi ve coğrafyasının öğretiminde yararlanılabilecek araçlar olduğuna işaret etmektedir. Nitekim bazı katılımcılar bu dizi ve filmler sayesinde eğlenceli vakit geçirebildiklerini ayrıca Türk coğrafyası, tarihi, kültürü ve dili hakkında yeni şeyler öğrenebildiklerini dile getirmişlerdir. Bu bulgular filmlerin veya dizilerin kültürün öğretilmesinde etkili olabileceğine işaret eden araştırmalar (Çakır, 2022; İşcan, 2017b; Kaiser, 2011) ile uyumludur. Çakır (2022) hedef dilin kültürel boyutunun filmler aracılığı ile tanıtılabileceğini ve bu durumun öğrenciler için daha ilgi çekici ve akılda kalıcı olabileceğini ifade etmiştir. Benzer şekilde Kaiser (2011) filmlerin bir dili konuşanların kıyafetleri, kırsal ve kentsel konutları, mezarları, ibadet yerleri vb. hakkında fikir verebileceğini, bu nedenle öğrenenlerin başka bir kültürü tanıması için kullanılabileceğini belirtmiştir. Bununla birlikte İşcan (2017b) filmlerin toplumun kültürel ve estetik imgelerini gerçekçi bir şekilde yansıtabilen araçlar olduğunu, bu yönü ile zengin kültürel ve toplumsal unsurlara sahip Türk filmlerinin Türk kültürünü ve toplumunu yansıtan araçlar olduğunu ifade etmiştir. Tüm bunlar göz önüne alındığında yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde Türk dizilerinden veya filmlerinden kültür aktarımı ve dil öğretimi amacı ile yararlanılabileceği söylenebilir. Ancak bu amaçlarla yararlanılacak dizilerin ve filmlerin seçiminde Türk kültürünü, dilini, coğrafyasını ve tarihini tüm yönleri ile doğru bir biçimde yansıtabilecek, öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarını karşılayabilecek nitelikli ürünlerin seçilmesine özen gösterilmelidir.

Araştırmada elde edilen bulgular izlenen Türk dizileri ve filmlerinin yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin öğrenme motivasyonları üzerinde etkili olabilen araçlar olduğuna işaret etmektedir. Nitekim araştırmaya katılan birçok katılımcı Türk dizilerinin veya filmlerinin kendilerinin Türkçe öğrenme isteğini artırdığını dile getirmiştir. Bu bulgular filmlerin dil öğrenme motivasyonunun sağlanması amacıyla kullanılabilecek yararlı araçlar olduğunu belirten birçok araştırmacının (Biçer, 2016; Kabooha, 2016; King, 2022; Ryan, 1998) ifadeleri ile uyumludur. Biçer (2016) öğrencilerin film izleme etkinlikleri ile Türkçe öğrenme motivasyonlarını artırabildiklerini ifade etmiştir. Rybalka ve Herasymenko (2022) ise motivasyonun bir yabancı dilde ustalaşmanın ana psikolojik faktörlerinden biri olduğunu ve eğitim sürecinde video filmlerin kullanılmasının yabancı dil öğrenme motivasyonunu artırabileceğini ifade etmiştir. Tüm bunlar yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde Türk dizilerinden veya

filmlerinden öğrenenlerin Türkçe öğrenme motivasyonunu artırmak ve korumak amacıyla yararlanılabileceğine işaret etmektedir. Ancak yararlanılacak filmlerin veya dizilerin seçiminde öğrencilerin ilgi ve seviyelerinin dikkate alınması yararlı olacaktır.

Araştırmada elde edilen bulgular izlenen Türk dizileri ve filmlerinin yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin söz varlığını artırma bakımından etkili olabilen araçlar olduğuna işaret etmektedir. Nitekim araştırmaya katılan katılımcıların bazıları izledikleri Türk dizilerinden veya filmlerinden birçok Türkçe kelime öğrendiklerini dile getirmiştir. Bu bulgular yabancı dil öğretiminde filmlerin veya dizilerin söz varlığını geliştirmek amacıyla yararlanılabilecek araçlar olduğunu ifade eden araştırmacıların (Birulés-Muntané & Soto-Faraco, 2016; İşcan, 2017a; Sadıku, 2017; Sari & Aminatun, 2021) ifadeleri ile uyumludur. Nitekim Pujadas ve Muñoz, (2019) dil öğretiminde TV programlarının anlaşılır girdi kaynağı sunarak sözcük öğretimine katkı sunabilecek potansiyele sahip araçlar olduğunu belirtmiştir. Ashcroft vd. (2018) ise kelime öğreniminin bir dilde yeterlik elde etmek için hayati bir bileşen olduğunu vurgulayarak filmler gibi anlam odaklı görsel-işitsel araçların kelime dağarcığını geliştirme bakımından yararlı olabilecek araçlar olduğunu ifade etmiştir. Bununla birlikte Kanellou (2019) filmlerin otantik dil öğrenme materyalleri olduğunu belirterek altyazılı filmler izlemenin kelime öğrenimi üzerinde etkili olduğunu belirten birçok çalışma olduğunu ifade etmiştir. İşcan (2017a) yabancı dil öğretiminde filmlerin kullanılmasının, filmlerin öğrenciler tarafından tek başına izlenmesi şeklinde basit bir olgu olarak görülmediğini, başarının sağlanabilmesi için öğretmen tarafından destekleyici film izleme etkinliklerinin oluşturulması gerektiğini vurgulamıştır. Ayrıca doğru yöntem ve doğru film kullanıldığında filmlerin öğrencilerin kelime dağarcığını geliştirmede etkili ve eğlenceli bir yol olacağını ifade etmiştir. Tüm bunlar göz önüne alındığında Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi sürecinde öğrenenlerin söz varlığını geliştirmek amacıyla Türk dizilerinden veya filmlerinden yararlanılabileceği söylenebilir. Ancak yararlanılacak filmlerin veya dizilerin seçiminde dizinin veya filmin içeriğindeki kelimeler ile birlikte öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçları göz önünde bulundurulmalıdır. Nitekim bu araştırmada elde edilen bulgular zaman zaman öğrencilerin dizi ve filmlerden argo kelimeleri ve farklı yerel ağız özelliklerini de öğrenebildiğini göstermektedir.

Araştırma bulguları Türk dizilerinin veya filmlerinin yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin söz varlığını geliştirme bakımından etkili olabileceğine işaret etmektedir. Ancak Micola vd. (2019) tarafından gerçekleştirilen araştırmanın bulguları hedef dildeki TV yayınlarının dublaj yerine hedef dildeki orijinal hâli ile izlenmesinin önemine işaret etmektedir. Bu nedenle yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin Türk dizi ve filmlerinin başka dile çevrilmiş versiyonları yerine Türkçe versiyonlarını izlemelerini teşvik etmek önemlidir. Ayrıca yeni başlayanların altyazılı olarak izlemeleri kabul edilebilirken ileriki aşamalarda altyazı kullanılmamasının teşvik edilmesi dinleme becerilerini geliştirme açısından yararlı olabilir.

Bu araştırmada elde edilen bulgular Türk dizilerinin veya filmlerinin yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin öğrenme motivasyonlarını ve Türk kültürü hakkındaki bilgilerini artırma bakımından yarar sağlayabilecek araçlar olduğuna işaret etmektedir. Ayrıca bulgular bu araçların öğrenenlerin söz varlığını geliştirebileceğini göstermektedir. Tüm bunlar Türk dizilerinden veya filmlerinden yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültür aktarımı, öğrenme motivasyonu ve söz varlığı bağlamında yararlanılabileceğine işaret etmektedir. Bununla birlikte yabancı dil öğretiminde dizilerin veya filmlerin kullanımının bu hususlar dışında birçok avantajının olduğu dile getirilmiştir. Örneğin Birulés-Muntané ve Soto-Faraco (2016) tarafından gerçekleştirilen araştırmada elde edilen bulgular dizilerin dil öğrenenlerin dinleme becerilerini geliştirme amacıyla kullanılabileceğine işaret etmektedir. Benzer şekilde Dikilitaş ve Duvenci (2009) filmlerin sözlü becerilerin öğretiminde yararlanılabilecek araçlar olduğunu belirtmiştir. Micola vd. (2019) tarafından gerçekleştirilen araştırmanın bulguları ise hedef dildeki TV yayınlarının dil öğrenenlerin anlama, okuma, yazma ve konuşma becerilerini

geliştirebileceğine işaret etmektedir. Tüm bunlar Türk dizi ve filmlerinin yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde birçok yönü ile etkin olarak kullanılacak görsel-işitsel araçları olduğunu göstermektedir. Ancak bu araçların seçimi önemli bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu araçların seçiminde öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçları ile birlikte aracın niteliği göz önünde bulundurulmalıdır. Planlı ve bilinçli bir biçimde gerçekleştirilen seçimlerle birlikte yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde dizi ve filmler öğrencilerin motivasyonlarını artırma, söz varlıklarını zenginleştirme, Türk kültürünü tanımlarını sağlama ve dil becerilerini geliştirme bakımından daha etkili araçlar hâline gelecektir.

Bu araştırmadan hareketle şu önerilerde bulunulabilir:

Öğreticilerin Türk dizi veya filmlerinin kendi dillerine veya başka dile çevrilmiş versiyonlarını izleyen öğrencileri bunun yerine Türkçe versiyonunu izleme noktasında teşvik etmesi yararlı olacaktır. Çünkü onların izledikleri diziler veya filmler sayesinde Türkçe dil becerilerini geliştirebilmeleri buna bağlıdır.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sürecinde öğrencilerin Türkçe öğrenme motivasyonlarını artırmak, sözcük varlıklarını geliştirmek ve Türk kültürü hakkındaki bilgilerini artırmak amacıyla Türk dizi ve/veya filmlerinden yararlanılabilir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yararlanılacak filmlerin veya dizilerin seçiminde öğrencilerin ilgi, ihtiyaç ve seviyelerinin dikkate alınması yararlı olacaktır. Bu nedenle yararlanılacak dizi veya filmlerin seçiminde öğrencilerin yaşlarının, cinsiyetlerinin ve Türkçe dil seviyelerinin dikkate alınması yararlı olabilir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yararlanılacak dizi veya filmlerin Türk kültürünü, tarihini ve coğrafyasını doğru yansıtabilecek nitelikte olmasına özen gösterilmelidir. Türk kültürünü, tarihini ve coğrafyasını doğru bir biçimde yansıtmayan diziler veya filmler öğrenenlerin Türkiye, Türk kültürü, tarihi ve coğrafyası hakkında yanlış bilgiler edinmelerine yol açabilir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yararlanılacak film veya diziler öğrenenlerin ihtiyaçları göz önünde bulundurularak mümkün olduğunca standart dilin kullanıldığı, dil kullanımı konusunda öğrencilere örnek olabilecek nitelikte örneklerden seçilmelidir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yararlanılacak dizi veya filmlerin öğrencilerin söz varlığına katkı sunabilecek, seviyelerine uygun örneklerden olması söz varlığını geliştirme açısından yararlı olacaktır. Bu nedenle seçilecek dizi veya filmlerin önceden analiz edilerek bunların öğrencilerin dil seviyelerine, öğrenme hedeflerine uygun olup olmadığının belirlenmesi önemlidir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenmeye yeni başlayanların Türk dizi veya filmlerini altyazılı olarak izlemeleri kabul edilebilir. Ancak ileriki dönemlerde öğrencileri altyazısız bir şekilde izleyemeye teşvik etmek dinleme becerilerini geliştirmeleri açısından yararlı olabilir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yararlanılacak dizi veya filmlerin seçiminde ne gibi hususlara dikkat edilmesi gerektiğinin gelecek araştırmalarda ortaya konması yararlı olacaktır.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yararlanılabilecek dizi ve filmlerin belirlenmesine yönelik araştırmaların yapılması alana katkı sunacaktır.

5. Kaynakça

- Arık, İ., & Çelik, F. (2019). Türk dizilerinin Orta Asya Türk Cumhuriyetlerinde Türkçe öğrenmeye etkisi (Kırgızistan örneği). *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 12(64). <http://dx.doi.org/10.17719/jisr.2019.3389>
- Ashcroft, R. J., Garner, J., & Haddingham, O. (2018). Incidental vocabulary learning through watching movies. *Australian Journal of Applied Linguistics*, 1(3), 135-147. <https://dx.doi.org/10.29140/ajal.v1n3.89>
- Bahrani, T., & Tam, S. S. (2012). Audiovisual news, cartoons, and films as authentic language input and language proficiency development. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 11(4), 56-64.
- Bıçer, N. (2016). Yabancılara Türkçe öğretiminde motivasyona ilişkin öğrenci görüşleri ve sınıf içi gözlemler. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 4(1), 84-99. <https://doi.org/10.16916/aded.04251>
- Birulés-Muntané, J., & Soto-Faraco, S. (2016). Watching subtitled films can help learning foreign languages. *Plos One*, 11(6), e0158409. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0158409>
- Bonsignori, V. (2018). Using films and TV series for ESP teaching: A multimodal perspective. *System*, 77, 58–69. <https://doi.org/10.1016/j.system.2018.01.005>
- Boylu, E. (2014). Dil-kültür ilişkisi ve İran’da Türkçe öğretimine etkisi. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 2014(4), 19-28. <https://doi.org/10.18493/kmusekad.52839>
- Çakır, İ. (2011). Yabancı dil öğrenme ortamlarında kültürün rolü. *Millî Eğitim*, 41(190), 248-255.
- Çakır, İ. (2022). TV serials and movies to boost intercultural communicative competence in Turkish EFL context. *International Journal of Applied Linguistics* 32(3). 397-410. <https://doi.org/10.1111/ijal.12425>
- Dikilitaş, K., & Duvenci, A. (2009). Using popular movies in teaching oral skill. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 1(1), 168-172. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2009.01.031>
- Ebrahimi, Y., & Bazaee, P. (2016). The effect of watching English movies with standard subtitles on EFL learners’ content and vocabulary comprehension. *Journal of Applied Linguistics and Language Research*, 3(5), 284-295.
- Ersoy, A. F. (2017). Fenomenoloji. A. Saban & A. Ersoy (Ed.) *Eğitimde nitel araştırma desenleri içinde* (s. 81-138). Anı.
- İşcan, A. (2011). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde filmlerin yeri ve önemi. *Turkish Studies*, 6(3), 939-948.
- İşcan, A. (2017a). Using films in vocabulary teaching of Turkish as a foreign language. *Journal of Education and Training Studies*, 5(5), 27-35. <https://doi.org/10.11114/jets.v5i5.2245>
- İşcan, A. (2017b). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültür aktarım aracı olarak filmlerden yararlanma. *Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 58, 437-452.
- Kabooha, R. H. (2016). Using Movies in EFL Classrooms: A Study Conducted at the English Language Institute (ELI), King Abdul-Aziz University. *English Language Teaching*, 9(3), 248-267. <http://dx.doi.org/10.5539/elt.v9n3p248>

- Kaiser, M. (2011). New approaches to exploiting film in the foreign language classroom. *L2 Journal*, 3(2), 232-249.
- Kanellopoulou, C. (2019). Film subtitles as a successful vocabulary learning tool. *Open Journal of Modern Linguistics* 9, 145–152. <https://doi.org/10.4236/ojml.2019.92014>
- Kinasih, P. R., & Olivia, O. (2022). An Analysis of Using Movies to Enhance Students' Public Speaking Skills in Online Class. *Journal of Languages and Language Teaching*, 10(3), 315-328. <https://doi.org/10.33394/jollt.v10i3.5435>
- King, J. (2002). Using DVD feature films in the EFL classroom. *Computer Assisted Language Learning*, 15(5), 509-523. <https://doi.org/10.1076/call.15.5.509.13468>
- Kırbaş, G. (2022). Türk dizi ve filmlerinin yabancı dil olarak Türkçe öğretimine katkısı bakımından değerlendirilmesi: Balkanlar örneği. *Uluslararası Türkçe Öğretimi Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 201-221. <http://dx.doi.org/10.478347/utoad.49>
- Lee, S. P., Lee, S. D., Liao, Y. L., & Wang, A. C. (2015). Effects of audio-visual aids on foreign language test anxiety, reading and listening comprehension, and retention in EFL learners. *Perceptual and Motor Skills*, 120(2), 576-590. <https://doi.org/10.2466/24.PMS.120v14x2>
- Mathew, N. G., & Alidmat, A. O. H. (2013). A study on the usefulness of audio-visual aids in EFL classroom: Implications for effective instruction. *International Journal of Higher Education*, 2(2), 86-92. <http://dx.doi.org/10.5430/ijhe.v2n2p86>
- Memiş, M. R. (2016). Yabancı dil öğretiminde eğitim ortamı ve kültür aktarımı. *Turkish Studies*, 11(9), 605-616. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.9506>
- Micola, A. R., Fenoll, A. A., Banal-Estañol, A., & Bris, A. (2019). TV or not TV? The impact of subtitling on English skills. *Journal of Economic Behavior & Organization*, 158, 487-499. <https://doi.org/10.1016/j.jebo.2018.12.019>
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook* (2. baskı). Sage.
- Moralı, G., & Göçer, A. (2019). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültür paylaşımına yönelik öğretmen görüşleri. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 7(4), 1115-1129. <https://doi.org/10.16916/aded.609340>
- Pujadas, G., & Muñoz, C. (2019). Extensive viewing of captioned and subtitled TV series: A study of L2 vocabulary learning by adolescents. *The Language Learning Journal*, 47(4), 479-496. <https://doi.org/10.1080/09571736.2019.1616806>
- Roberts, R. E. (2020). Qualitative interview questions: guidance for novice researchers. *The Qualitative Report*, 25(9), 3185-3203. <https://doi.org/10.46743/2160-3715/2020.4640>
- Ryan, S. (1998). Using films to develop learner motivation. *The Internet TESL Journal*, 4(11), 20-23.
- Rybalka, N., & Herasymenko, O. (2022). TV series as a modern didactic tool for foreign language teaching. *Studies in Comparative Education*, (1), 83-91. <https://doi.org/10.31499/2306-5532.1.2022.257777>
- Sabouri, H., Zohrabi, M., & Osbouei, Z. K. (2015). The impact of watching English subtitled movies in vocabulary learning in different genders of Iranian EFL learners. *International Journal on Studies in English Language and Literature*, 3(2), 110-125.

- Sadiku, A. (2017). The impact of subtitled movies on vocabulary development. *International Journal of Business and Technology*, 6(1), 1-6. <https://doi.org/10.33107/ijbte.2017.6.1.04>
- Safranç, J. (2015). Advancing listening comprehension through movies. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 191, 169-173. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2015.04.513>
- Sari, S. N., & Aminatun, D. (2021). Students' perception on the use of English movies to improve vocabulary mastery. *Journal of English Language Teaching and Learning*, 2(1), 16-22. <https://doi.org/10.33365/jeltl.v2i1.757>
- Sevtekin, E., & Aytan, T. (2020). Alt yazılı çizgi filmlerin Türkçe öğrenen Suriyeli öğrencilerin dinleme/izleme becerisine etkisi. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 8(4), 171 – 193. <https://doi.org/10.29228/ijlet.48079>
- Shabani, K., & Zanussi, M. P. (2015). The impact of watching captioned TV series on vocabulary development of EFL students. *Journal for the Study of English Linguistics*, 3(1), 118-129. <http://dx.doi.org/10.5296/jsel.v3i1.8301>
- Şimşek, Ş. (2020). Dizilerle kelime öğretimi Gülse Birsal'in Jet Sosyete dizisi örneği. *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 115-122. <https://doi.org/10.38089/ekuat.2020.7>
- Stewart, M. A., & Pertusa, I. (2004). Gains to language learners from viewing target language closed-captioned films. *Foreign language annals*, 37(3), 438-442. <https://doi.org/10.1111/j.1944-9720.2004.tb02701.x>
- Yaman, Y., & Arslan, M. (2022). Yabancı dil olarak Türkçe dinleme ve konuşma becerilerinin gelişiminde filmlerin kullanımı. *Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(27), 277-292. <https://doi.org/0.52096/usbd.6.27.20>
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (9. baskı). Seçkin.